

Хөөчрнн школ—ик кергтэ төр

Мана таньгъч—мал бсгдг таньгъч, нег үлү торгън нооста хөд бсглгън, туунэ гол төрөн болджана. Таньгъчд бээх цу хөддин тоод торгън нооста болн джөдлн нооста хөддин тонь 90 процент курнэ.

Джил ирвэс хөддин то улм бсэд йовна. Ямаран чигн малд, тер дотр торгън нооста хөдт нег үлү кинэн халэмдж, сэн аслрт кергтэ.

Хальмг таньгъчд, кесг джил хөднэ ард йовад, хөднэ аслргъна альк нег тоотинь медд, дасад авчкн ик дамшлтта, дадмг сэн хөдчнр олн баянэ. Теднэ медрлиг олнд тархалгън—ик чинртэ төр.

Кесг джилд көдлчхачкн хуучн хөдчнрэс кесгнь наснь ирэд, орман багъчудт бгх цагнь ирлж йовна.

Тер төлөд, хөднэ фермсур, хөдчнрин бригадур комсомольци олн багъчуд илгэлгън—хөд бсглгънэ кергт, эдниг цунлтта кевэр орлцуллгън—йир ик эрки чинртэ төр болджана.

Таньгъчин комсомольск ор-ганизаци хөднэ фермсин, хөдчнрин бригадсин шеф гидж би-йэн нерэднэ. Эн джил хөд бс-лгънэ кергүд күцэлгъэр ком-сомольск организаци збвэр көд-лмш кецхав.

Хөднэ фермсэр болн хөдчн-рин бригадсар збвэр олн ком-сомольцир болн багъчуд көд-лдж йовцхвна. Тедн деер нем-гддж, эн джил даньгъар 760 көвүд-күүкд хөднэ фермсур, хөдчнрин бригадсур илгэгдц-хав.

Хөднэ ард дахдж көдлдж йовцхах багъчудас кесгнь кедж күцэддж йовх көдлмштэн ик дуртагъан, чадх-чидх эвтэ-ар-гътагъан саянар медулцхав. Яшалтинск района, 383-ч но-мертэ совхозд хөдч болдж Люба Орехова куукн көдлджэ-нэ. Эн джил 10-ч класс төг-сачкэл, хөд бсглгънэ керг ик чинртэгъинь тоолад, эн куукн хөдч болдж орв. Багъчуд дунд нертэ хөдчнр олн. Приютненск районд көдлджачхэх комсо-мольск болн багъчудин бри-

гадсин бригадирмүд Колесни-ковин болн Головченкон нерд, Целинн районас—Чернухина бригадин нерн, нань чигн тиим кесг олн комсомольск болн багъчудин бригадсин нерд, олнд цугтаднь соньсгдсн, мед-гдг нерд болдж тусв.

Эн тоотиг, көдлмшин иим сэн дамшлтиг хурагъад, диг-лэд, наадк олн хөдчнрт дөнъ-тус болдгар, энүг олнд цаял-гъдж бсглгън—йир ик кергтэ төр.

Көдлмшин сэн дамшлтиг, дадмг сэн хөдчнрин медрлиг олнд тархалгъиг, эн көдлм-шиг, юмна түрүнд кен гартан авч кех баясмб гихлэ, ВЛКСМ-н Хальмг таньгъчин комитет болн таньгъчин селэнэ эдл-ахун управлень гидж нерэдх керг-тэ.

Хөдчнр дамшлтарн, медр-лэри хоорндан селвцдж, соль-ца кецхэдг болдгар сар бол-гън бюллетень гаргъхмн гидж ВЛКСМ-н таньгъчин комитет шиидсн болдг. Болв эн шиид-врнь зуг кеегъин төлэ гаргъ-гдсн шиидвр болдж гарв. Эн шиидвр күцэгдсн уга.

Өмн нуурт йовх хөдчнрин дамшлтиг олнд эс тархалгън йир му йовдл гидж келх кергтэ. Энүг шидрэс эрк биш чиклх зөвтэвдн. Эн тускар хөдчнрин школ бүрдэлгън—йир ик тусан күргх учрта.

Хөдчнрин школ багъ наста хөдчнрт хөд бсглгънэ халхар ямаран күцлт, ямаран дамшлт баядв, тер тоотиг дасхмн бол-джана.

Хөд бсглгънэ кергт ода ке-сг олн комсомольцир, кесг олн багъчуд орлцджацхана. Багъ-чудт медрл йир ик кергтэ.

Таньгъчин колхозмудар болн совхозмудар ода деерэн 1800-с үлү талан тоота хөдчн-рин бригадс бүрдэгдсн баяна.

Эдн дунд, урднь хөд асл-гънд эс көдлдж йовцхасн ба-гъчуд чигн баянэ. Хөдчнрин бригадсин тонь цаарандан бсэд йовх зөвтэ, тер юнъгад гих-лэ, мана колхозмудар болн совхозмудар хөднэ тонь джил ирвэс бсэд-бргджд йовна.

Өдгэ цагт хөд хэрүллгън, тууг асрдж бсглгън, амр төр биш. Сэн медрлтэ, кинэн, шу-лтта, хөднэ аслргъна керг төр меддг хөдчнр кергтэ.

Медрлтэ иим хөдчнр белдл-гънд, хөдчнрин школин ач-туснь йир ик.

Хөдчнрин школ бүрдэлгънэ седвэрчнр—Приозери болн Це-линн комсомолин райкомс йир ик кергтэ, туста көдлмш экл-цхав.

Эн школд, хөдчнр, өмн нуу-рт йовцхах дадмг хөдчнрин көдлмшин дамшлт, көдлмшин сэн үлгүрмүд, зоотехническ медрл, ветеринарн зааврмуд, хөдиг хашаднь ягъдж бэрх болна, ягъдж идшлүлх болна, эн тоотиг дасцхав. Эднд селэнэ эдл-ахун сэн медрлтэ специа-листнр лекц умшлж бсглгън. Школд сурджасн багъчуд ииг-эд сара хонга хөдчнрин школан төгсачкэд, ода эдн цугъарн хөднэ фермсэр көдлдж йовц-хана.

Болв зуг Приозери болн Це-линн комсомолин райкомсин иим сэн седвэриг, ВЛКСМ-н Хальмг таньгъчин комитет бол-вчн, Хальмг таньгъчин селэнэ эдл-ахун управлень болвчн цаглань тосдж, бргддж, олнд тархадж чадсн уга.

Приозери болн Целинн ком-сомолин райкомсин күцэсн кергиг, мана таньгъчин нам альк районь чигн күцэддж ча-дхмн.

Хөдчнрин школ бүрдэлгъиг төгэлнэгднь делгрүлхмн. Өмн нуурт йовцхах хөдчнрин көдл-мшин үлгүрмүдиг олнд тар-хахмн. Хөд бсглгънэ төрт, комсомольцир, багъчудиг ол-ар орлцулхмн.

Хөд бсглгънэ төрт комсо-мольск организацисин болн цуг багъчудин орлцлгъиг икдүл-хин тускар, ик туста, кергтэ эклц болгч—хөдчнрин школ-муд бүрдэлгънд КПСС-н рай-комс тодрха ил темдгтэ дөнъ-нөклэн үзүлцхэх зөвтэ. Хөдч-нрин школ—ик туста, кергтэ төр.